

GŁÓWNY INSPEKTOR PRACY

Wiesław Łyszczek

Biuro Forum Związków Zawodowych	
Data wpływu	03.08.2018
Nr pisma	

Warszawa, 01.08. 2018 r.

GPP-459-0783-12-1/18

Pan
Stanisław Taube
Przewodniczący
Branży Transportu Drogowego
i Municypalnego
Forum Związków Zawodowych

Szanowny Panie Przewodniczący

Odpowiadając na Pana pismo w sprawie dotyczącej zaliczania przerwy, o której mowa w art. 31b ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz.U. z 2012 r. poz. 1155 ze zm.) do czasu pracy kierowców wykonujących przewozy regularne, których trasa nie przekracza 50 km, uprzejmie informuje:

Zgodnie z treścią Stanowiska Komisji Prawnej Głównego Inspektora Pracy z dnia 22 października 2009 r. w sprawie wynagrodzenia za czas dyżuru i przerw, należnego kierowcy wykonującemu przewozy regularne, których trasa nie przekracza 50 km, czas przerwy przeznaczony na odpoczynek przysługujący kierowcom wykonującym przewozy regularne, których trasa nie przekracza 50 km, nie jest czasem pracy i - na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących - nie przysługuje za nią wynagrodzenie.

Zgodnie z przepisami krajowymi (ww. ustawa o czasie pracy kierowców) jak i międzynarodowymi zawartymi w Rozporządzeniu (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów odnoszących się do transportu drogowego (Dz. Urz. UE L 2006.102.1), kierowcy wykonującemu przewóz drogowy przysługuje przerwa przeznaczona na odpoczynek.

Z ustawy o czasie pracy kierowców wynikają zasady kwalifikowania czasu przerwy - zgodnie z art. 6 ust. 3 w związku z art. 13 ust. 2 ustawy oraz art. 27 ust. 3 czas przerwy w części obejmującej 15 minut wliczany jest do czasu pracy, w pozostałym wymiarze - zgodnie z art. 9 ust. 2 oraz art. 27 ust. 1 czas przerwy należy zaliczyć jako dyżur, za który przysługuje wynagrodzenie określone w art. 9 ust. 6 ustawy, tj. wynagrodzenie

w wysokości wynikającej z przepisów wewnątrzzakładowych, nie niższe jednak niż połowa wynagrodzenia wynikającego z osobistego zaszeregowania pracownika określonego stawką godzinową lub miesięczną, a jeżeli taki składnik wynagrodzenia nie został wyodrębniony - 60% wynagrodzenia. Zarówno art. 13 ustawy o czasie pracy kierowców jak i przepisy rozporządzenia WE nr 561/2006 i AETR nie dotyczą przewozów regularnych na trasach do 50 km.

Jednocześnie art. 15 rozporządzenia nr 561/2006 zobowiązał państwa członkowskie do objęcia tych kierowców przepisami krajowymi zapewniającymi odpowiednią ochronę w zakresie dopuszczalnego czasu prowadzenia pojazdu oraz obowiązkowych przerw i okresów odpoczynku. Regulacje w tym zakresie zawiera rozdział 4a ustawy o czasie pracy kierowców.

Z art. 31b ust. 1 ustawy o czasie pracy kierowców wynika, że kierowcy wykonującemu przewozy regularne, których trasa nie przekracza 50 km, którego łączny dzienny czas prowadzenia pojazdu wynosi od 6 do 8 godzin, przysługuje nie krótsza niż 30-minutowa przerwa na odpoczynek. Jeżeli natomiast kierowca prowadzi pojazd dłużej niż 8 godzin - ma prawo do 45 minut odpoczynku.

Przepisy ustawy o czasie pracy kierowców nie kwalifikują tych przerw, brak jest również regulacji co do wynagradzania za te okresy nieświadczenia pracy.

Nie ma podstaw prawnych, aby do odpoczynków kierowców wykonujących przewozy regularne, których trasa nie przekracza 50 km, stosować zasady z części ogólnej ustawy. Nie ma podstaw do interpretowania art. 31b ustawy w kontekście art. 13 ust. 1, a dalej - art. 9 ust. 2 ustawy, bowiem art. 22 ustawy jednoznacznie stwierdza, że art. 13 nie ma zastosowania do kierowców prowadzących pojazdy wymienione w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 561/2006, a więc kierowców pojazdów wykonujących przewozy regularne osób na trasach poniżej 50 km. Brak jest również podstaw do uznania czasu przerw na odpoczynek za czas pozostawania w dyspozycji, o którym mowa w art. 10 ustawy. Przepis ten wyraźnie stwierdza, że czas pozostawania w dyspozycji nie obejmuje okresów przerw.

Skoro regulacje dotyczące gwarancji przerw w czasie jazdy mają swą podstawę w rozporządzeniu nr 561/2006, nie ma podstaw do wyłączenia definicji przerwy zawartej w tym akcie prawnym. Zgodnie z art. 4 pkt d rozporządzenia przerwa oznacza okres, w którym kierowca nie może prowadzić pojazdu ani wykonywać żadnej innej pracy. Rozporządzenie dla celów określenia „innej pracy” przywołuje dyrektywę 2002/15/WE

Parlamentu Europejskiego i Rady z 11.03.2002 r. w sprawie organizacji czasu pracy osób wykonujących czynności w trasie w zakresie transportu drogowego.

Czas pracy w rozumieniu dyrektywy 2002/15/WE oznacza w przypadku pracowników wykonujących pracę w trasie: czas od rozpoczęcia do zakończenia pracy, w którym pracownik, wykonujący pracę w trasie, znajduje się na swoim stanowisku pracy, jest w dyspozycji pracodawcy i wykonuje swoje funkcje lub czynności, to znaczy:

- czas poświęcony wszelkim czynnościom w zakresie transportu drogowego. Czynności te w szczególności obejmują: kierowanie, załadunek i rozładunek, pomaganie pasażerom przy wsiadaniu i wysiadaniu z pojazdu, sprząatanie i konserwację techniczną, każda inna praca zmierzająca do zapewnienia bezpieczeństwa pojazdu, jego ładunku i pasażerów lub do wypełnienia ustawowych lub wykonawczych zobowiązań bezpośrednio związanych z trwającą operacją transportową, włącznie z nadzorowaniem załadunku i rozładunku, formalnościami administracyjnymi z policją, cłem, urzędnikami imigracyjnymi itd.
- okresy, w których nie może on swobodnie dysponować swoim czasem i zobowiązany jest pozostawać na swoim stanowisku pracy, w gotowości do podjęcia normalnej pracy, wraz z niektórymi zadaniami związanymi z dyżurowaniem, w szczególności podczas okresów oczekiwania na załadunek lub rozładunek, w przypadku gdy przypuszczalny czas ich trwania nie jest z góry znany.

W art. 3 dyrektywy zaznaczono, że przerwy na wypoczynek, bez uszczerbku dla ustawodawstw państw członkowskich lub porozumień między partnerami społecznymi stanowiących, że takie okresy powinny być wyrównywane lub ograniczone - są wyłączone z czasu pracy.

Wynagrodzenie za czas przerwy będzie przysługiwało jedynie wtedy, gdy taka regulacja będzie wynikała z przepisów wewnątrzzakładowych. Wniosek ten stanowi konsekwencję zasady wynikającej z art. 80 k.p., zgodnie z którą wynagrodzenie przysługuje tylko za pracę wykonaną, a za czas niewykonywania pracy pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia tylko wtedy, gdy przepisy tak stanowią. Przerwy w prowadzeniu pojazdu z art. 31b ustawy o czasie pracy kierowców są okresami nieświadczenia pracy. W związku z tym, że brak jest przepisu, który by zobowiązywał pracodawcę do zapłacenia za czas rozpatrywanych przerw - wynagrodzenie za czas ich wykorzystywania nie przysługuje.

Z powrotem
GŁÓWNY INSPEKTOR PRACY
Bogdan Drzastwa
z up. Bogdan Drzastwa
Zastępca Głównego Inspektora Pracy

